

EURÓPSKY PARLAMENT

ZVLÁŠTNE VYDANIE

**ZASADANIE EURÓPSKEJ RADY
dňa 16. a 17. júna 2005
v Bruseli**

**PREJAV PREDSEDU, p. JOSEPA BORRELLA FONTELLES
ZÁVERY PREDSEDNÍCTVA**

02/S-2005

Generálne riaditeľstvo predsedníctva

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2005

PREJAV PREDSEDU

PREJAV PREDSEDU EURÓPSKEHO PARLAMENTU NA ZASADANÍ EURÓPSKEJ RADY v dňoch 16. a 17. júna 2005

Vážené dámy, vážení páni,

stretávame sa tu dnes vo chvíli, ktorá je ťažkým momentom pre proces integrácie Európy.

Dva zo zakladajúcich členských štátov sa veľkou väčšinou hlasov vyslovili proti návrhu Ústavnej zmluvy, ktorú ste vy podpísali a ktorú Európsky parlament výraznou väčšinou schválil.

Verím, že dôvody nášho presvedčenia o tom, že jej znenie malo byť lepším spôsobom ako rozšírenej Únii umožniť efektívnejšie a demokratickejšie fungovanie, nestratili nič zo svojej platnosti.

Je však zrejmé, že mnohí z našich spoluobčanov to takto nepoňali.

Dnes nie je nikto, ani Európsky parlament, schopný ponúknuť konečnú analýzu situácie či navrhnúť zázračné riešenia.

Podpísali ste Zmluvu a je preto na vás, aby ste rozhodli o jej budúcnosti.

Je však našou spoločnou úlohou - úlohou Európskych inštitúcií a národných vlád - aby sme sa pokúsili reagovať na krízu identity, ktorá ohrozuje európsky projekt v rôznych členských štátoch.

Predovšetkým by som chcel povedať niekoľko slov k rozhodnutiam, ktoré budete v nasledujúcich hodinách prijímať a ktoré budú musieť byť jasné širokej verejnosti.

Hlavnou otázkou, ktorú každý kladie, je to, či má proces ratifikácie pokračovať alebo nie.

Európska rada by mohla rozhodnúť, že návrh Ústavy je už mŕtvy.

Na to by úplne stačilo, aby jediný členský štát oficiálne vyhlásil, že nebude v ratifikácii Zmluvy pokračovať.

Toto však doposiaľ nikto nenavrhol - a to ani Francúzsko, ani Holandsko, bez schválenia ktorých, ako každý vie, Zmluva nemôže vstúpiť do platnosti.

Alebo môžete rozhodnúť o tom, že proces bude pokračovať a azda i o zvýšení pružnosti jeho časového harmonogramu, čím by sa vytvoril priestor pre ďalšie úvahy, diskusie a vysvetľovanie.

A práve túto možnosť by uprednostnila väčšina poslancov Európskeho parlamentu, ktorí náležite vzali do úvahy skutočnosť, že viaceré krajiny už Ústavu ratifikovali, pričom jedna z nich ju ratifikovala na základe referenda.

PREJAV PREDSEDU

Ako výraz demokratického rešpektu voči týmto krajinám a voči tým, ktoré ešte nehlasovali, sa väčšina Európskeho parlamentu domnieva, že všetky členské štáty by mali mať možnosť vyjadriť svoj názor po úprave harmonogramu.

Ak sa rozhodnete takto, mali by sme správne využiť dodatočný čas na úvahy a diskusie a vyhnúť sa tak tomu, aby prístup "stop and go" pozostával predovšetkým zo "stop" a veľmi mála "go". Chcel by som zdôrazniť, že či už sa časový priestor vytvorí alebo nie, väčšina poslancov Európskeho parlamentu je za to, aby proces pokračoval.

Rád by som vám tiež povedal, čomu by sme sa podľa môjho názoru mali vyhnúť:

- poddať sa pesimizmu a jednoducho prijať skutočnosť, že Európa sa vydala opačným smerom, čím by sa otvorila cesta k populizmu, k rozmachu nacionalizmu a utiahnutiu sa do seba.
- predstierať, že sa nič nestalo. Naopak, musíme dôkladne rozanalyzovať dôvody, ktoré sú za jednotlivými „nie“.
- urobiť prestávku bez toho, aby sme uviedli, aká dlhá táto prestávka bude a čo počas nej chceme dosiahnuť.
- začať rozplietat' *acquis* Spoločenstva, ktorého dodržiavanie požadujeme od všetkých nových členských štátov.
- ponechať celú vec v rukách expertov alebo osobností, ktoré sa v tom vraj "vyznajú", alebo sa ponáhľať s vytváraním ťažkopádnych inštitucionálnych štruktúr.
- pustiť sa do akéhokoľvek prerábania alebo vrtania sa v práve. Návrh Ústavy je nutné vnímať ako celok, ktorého jednotlivé časti sa navzájom podopierajú na základe citlivej rovnováhy a ktorý je výsledkom dlhých rokovaní. Napríklad viac ako tretina článkov v prvej časti sa odvoláva na tretiu časť.
Niektoré časti Ústavy si žiadne zmeny zmlúv zakladajúcich Spoločenstvo nevyžadujú, na druhej strane ich vyvažujú tie časti, ktoré si zmeny žiadajú. Buďme opatrní, aby verejnosť nedospela k názoru, že návrh sa rozpadá a že sa vôbec neberie do úvahy skutočnosť, že občania hlasovali o jej znení ako o celku, či už v jeho prospech alebo proti nemu.

Je jasné, že je úlohou predstaviteľov Francúzska a Holandska, aby nám povedali, aké závery vyvodili z výsledkov referend vo svojich krajinách. Keďže som však zainteresovaný na referende vo svojej vlastnej krajine, v Španielsku, ako i na referendách vo Francúzsku a Holandsku, som presvedčený, že:

1. Extrémne silný, ba až vášnivý záujem, ktorí hlasujúci preukázali o budúcnosť Európy, je potrebné vnímať pozitívne. Potrebujeme naďalej pokračovať v diskusii s týmito hlasujúcimi a využiť rodiacu sa „europeizáciu“ politiky.

PREJAV PREDSEDU

2. „Nie“ vyslovené v hlasovaní bolo určené skôr Európe v jej súčasnej podobe, než Európe, o akej sa malo hlasovať.

Diskusie verejnosti sa zameriavali skôr na zmluvy z Amsterdamu a Maastrichtu (časť III), pričom menej pozornosti sa venovalo novinkám v Ústavnej zmluve (časti I a III).

3. Hlasovalo sa viac proti kontextu než proti samotnému zneniu.

Tento kontext bol vytvorený:

- 3.1. rozšírením, či skôr rozšíreniami, ktoré už boli schválené alebo oznámené.
- 3.2. neschopnosťou Európy poskytnúť odpoveď na globalizáciu a jej vplyv na náš sociálny systém
- 3.3. rôznymi alebo úplne nesúvisiacimi pohľadmi občanov Európy, ich politických elít a zastupujúcich inštitúcií na tento európsky projekt

Mnohí hlasujúci, najmä mladí, sa oprávnene alebo neoprávnene domnievali, že návrh Ústavy neposkytol účinné odpovede na otázky rastu a zamestnanosti, ako keby bola Európa trójskym koňom zle riadenej globalizácie, alebo bola zodpovedná za delokalizácie či masovú imigráciu.

Iní hlasujúci zas vidia Európu ako nadmerne regulovanú alebo nákladnú, alebo sa obávajú straty svojej národnej identity.

Európsky sen založený na mieri, demokracii a spolupráci sa stal realitou. To znamená, že už nie je snom ani zdrojom inšpirácie.

Európa je príbehom úspechu. Úspech sa však môže stať osudovým, ak sa ukáže, že obavy dneška sú silnejšie než sny včerajška.

Potrebujeme nájsť nové spôsoby, ako by sa rozšírená Európa mohla stať projektom schopným znovu inšpirovať Európanov.

Oblasti na úvahu a (alebo) konanie v budúcnosti

Nad čím by sme mali rozmýšľať, alebo čo by sme mali urobiť v nasledujúcich mesiacoch?

- V prvom rade, všetky európske inštitúcie a národné vlády musia poukázať na to, že Európa vytvára pridanú hodnotu, najmä pokiaľ ide o hospodársku a sociálnu oblasť a bezpečnosť.

Napríklad, ako by sme mohli neoceniť činnosť Európskej únie - ktorá je mimochodom na programe dnešného stretnutia - v boji proti terorizmu a v zavádzaní spoločného vízového systému, spoločnej politiky ochrany údajov a opatrení v súvislosti so súdnou spoluprácou v občianskych veciach alebo ilegálnym prísťahovalectvom?

PREJAV PREDSEDU

Alebo nespomenúť boj proti praniu špinavých peňazí a založenie agentúry na ochranu základných práv? Treba oživiť haagsku agendu a lepšie a dôkladnejšie ju vysvetliť našim spoluobčanom.

Bolo by dobré, keby ministri neobviňovali Brusel zo všetkých svojich vnútroštátnych problémov a nehovorili vždy po skončení zasadaní Rady o víťazoch a porazených.

To platí aj pre diskusie, ktoré budete viesť o finančnom výhľade.

Parlament bude onedlho hlasovať o dôležitých zákonoch, ktoré už výrazne ovplyvnili kampane pred referendumami, ako napríklad návrhy smerníc o liberalizácii služieb a o pracovnom čase.

Diskusie o týchto témach budú nasledovať po diskusii o návrhu Ústavy.

Parlament verí v pozitívny dialóg medzi inštitúciami a najmä v dialóg s nasledujúcim predsedníctvom Veľkej Británie.

Ak sa máme vysporiadať s kontextom, ktorý bol príčinou záporného hlasovania, musíme sa zaoberať dvoma hlavnými otázkami:

- Hranice Európy

Existujú vôbec? Ak áno, kde sa nachádzajú? Ak nie, prečo? Aké sú strategické záujmy Európy? Ako o nich diskutovať s občanmi?

V tejto diskusii bude treba rozlišovať medzi európskym znovuzjednotením, ktorým sa vyznačovalo nedávne rozšírenie, a medzi budúcimi rozšíreniami.

- Európsky sociálny model

Môžeme sa namiesto vzájomného presadzovania kultúrnych, hospodárskych a politických modelov, ktoré nemusia byť rovnaké, dohodnúť na európskej odpovedi na hospodárske a sociálne dôsledky globalizácie, vychádzajúc z pozitívnych či negatívnych skúseností jednotlivých štátov?

- Kvôli tomuto všetkému Parlament môže a musí byť diskusným fórom, avšak nie jediným; miestom zrodu nových myšlienok, avšak nie jediným. V spolupráci s budúcimi predsedníctvami sme pripravení prispieť k diskusii, ktorú by sme mohli organizovať spoločne.

PREJAV PREDSEDU

Finančný výhľad

Rád by som povedal pár slov o stanovisku Parlamentu k finančnému výhľadu, druhému bodu vášho programu.

Predovšetkým vám však musím povedať, že prístup založený len na čistých rozpočtových schodkoch sa mi zdá byť jednostranný a obmedzujúci.

Vyvoláva v občanoch pocit, že platia dane nejakej zahraničnej mocnosti bez toho, aby za to niečo získali.

Tento názor je nesprávny, pretože ak sme spolu, je to preto, lebo európska pridaná hodnota existuje a každý jeden z nás z európskej integrácie profituje viacerými spôsobmi, či už priamo alebo nepriamo.

Uvediem príklad, ktorý včera v Európskom parlamente citoval jeden z členov Komisie: rast HDP, ktorý môžeme pripísať vnútornému trhu za posledných 10 rokov, predstavuje asi 900 000 miliónov € . To znamená v priemere 6 000 € na rodinu v Európskej únii a 2 500 000 vytvorených pracovných miest.

Existujú aj iné rovnako dôležité alebo dôležitejšie výhody, ktoré sa nedajú vyčíslit' v eurách.

V konečnom dôsledku, ako môžeme očakávať od verejnosti, že bude súhlasiť s Európou, ak sa občanom povie iba to, že ich ako národných daňových poplatníkov stojí veľa peňazí?

Preto by som bol rád, keby v súčasnom kontexte dohoda o finančnom výhľade nielen vyslala pozitívne posolstvo, ale tiež znamenala začiatok novej diskusie o tom, ako lepšie skombinovať ciele, ktoré chceme spolu dosiahnuť, a zdroje potrebné na ich realizáciu.

Ako viete, po ôsmich mesiacoch intenzívnej práce Parlament prijal v primeranom čase a náležitej podobe výraznou väčšinou svoje stanovisko k finančnému výhľadu.

Stalo sa tak po prvýkrát.

Nebudem však zachádzať do podrobností.

Ste dobre oboznámení so správou Böge rovnako dobre ako Európsky parlament s návrhom Komisie a návrhom predsedníctva Rady.

Stanovisko Parlamentu sa nachádza niekde uprostred, hoci bližšie k návrhu Komisie.

V rámci svojich súčasných právomocí sa Európsky parlament snažil zdôrazniť svoju podporu budúcim politikám Únie, najmä tým na podporu zamestnanosti, výskumu a inovácie a na zabezpečenie zodpovedajúcej úlohy Únie na medzinárodnej scéne.

PREJAV PREDSEDU

Parlament sa tiež domnieva, že sú potrebné ďalšie zdroje pre novú oblasť bezpečnosti a spravodlivosti.

Práve v tejto oblasti môžeme najlepšie vytvoriť európsku pridanú hodnotu, ktorá bude prínosom pre nás všetkých.

Európsky parlament je presvedčený, že ambície Európy nerešpektujú hornú hranicu 1 % HDP, ktorú presadzujú niektoré členské štáty.

Teraz je na vás, aby ste rozhodli o svojom návrhu. Mali by ste vedieť, že Parlament si želá dohodu, ktorá by sa dosiahla v dohľadnom čase. Ale nie hocijakú dohodu.

Mali by ste mať na zreteli, že Rada nemá výhradnú právomoc rozhodnúť o finančnom výhlade. Jeho prijatie vyžaduje súhlas všetkých troch inštitúcií.

Budúce financovanie Únie je príliš dôležité na to, aby sa k nemu pristupovalo z čisto účtovného hľadiska. Predstavuje významnú politickú problematiku, od ktorej bude závisieť schopnosť Únie konať v nasledujúcich rokoch.

Toto samozrejme nie je naša posledná možnosť prijať finančný výhľad. Myslím si však, že pri každom ďalšom pokuse to bude ťažšie. Aj keď sa nám ho nakoniec nepodarí prijať, rozpočet na rok 2007 budeme musieť vypracovať v každom prípade. Taktiež viete, čo sa hovorí v Zmluve o tejto otázke a akú úlohu v takomto prípade zohráva Európsky parlament.

Rád by som ukončil tento prejav vyslovením osobitnej vďaky Jeanovi-Claudeovi Junckerovi a luxemburskému predsedníctvu, ktoré bolo v Európskom parlamente permanentne prítomné v zastúpení jeho predsedu a ministrov, pánov Asselborna a Schmita. Vždy boli ochotní počúvať Parlament a prejavili mimoriadne dobrú znalosť veľmi zložitých otázok, ktoré zostávali po dlhé roky nevyriešené.

Chcem pred vami všetkými vyjadriť svoje poďakovanie luxemburskému predsedníctvu a zaželať mu veľa šťastia k úspešnému završeniu jeho pôsobenia.